

Osnovna šola GORJE

30. FESTIVAL TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

V GORJAH JE ŽIVAHNO:

GOBARJENJE

OSNOVNA ŠOLA GORJE

ZGORNJE GORJE 44 A

4247 ZGORNJE GORJE

FAKS/TEL: **+386 4 5745 130 in +386 4 5769 100**

Elektronski naslov: o-gorje.kr@quest.arnes.si

Spletni naslov: <http://www.osgorje.si>

UČENCI: DREJC SKUMVAČ, TJAŠA ŽVAN, EMA ARNEŽ, NEŽA POGAČAR, FILIP ZUPAN, ANUŠA PINTAR, NIK ŠTERK,
NIKA MEŽEK, KLARA KNAFELJ

Mentorja: Primož Poklucar, prof. in Klavdija Koman, prof.

SOGLASJE

Osnovna šola Gorje soglaša, da bo projektna naloga *V Gorjah je živahno: Gobarjenje* (v okviru projekta *Turizmu pomaga lastna glava*) spodaj napisanih učencev objavljena na spletni strani OŠ Gorje. Učenci bodo nalogo predstavili na turistični tržnici *Turizmu pomaga lastna glava*, ki bo 1. marca 2016 v Mercator centru v Kranju.

Sodelujoči učenci:

DREJC SKUMVAČ, TJAŠA ŽVAN, LUKA ZUPANČIČ, FILIP ZUPAN, ANUŠA PINTAR, NIK ŠTERK

Mentorja: Klavdija Koman in Primož Poklukar

Zg. Gorje, 27. 1. 2016

Ravnatelj OŠ Gorje:

Milan Rejc

Kazalo vsebine

POVZETEK NALOGE	4
OKVIRNA VSEBINA TRŽNICE	5
UVOD	6
PESEM, KI SPODBUJA K AKTIVNEMU OBISKU GOZDA	7
ANALIZA ANKETE IN GRAFI	10
TRŽENJE ENODNEVNEGA IZLETA	14
VABILO	15
ZGIBANKA IN NJENA VSEBINA PRVA IN DRUGA STRAN	16
VSEBINE GOBARSKEGA DNEVA V LOKALNEM ČASOPISU GORJANC	17
RECEPT: GORJANSKA PITA	18
ZAKLJUČEK	21
Viri in literatura	21

POVZETEK NALOGE

Učenci OŠ Gorje smo si izbrali temo V Gorja je živahno: Gobarjenje, s katero smo želeli podkrepiti spoznanja, da ima gibanje za človeka izreden pomen, tako za telo kakor za človeško psiho.

Zakaj smo si izbrali temo v Gorjah je živahno: gobarjenje? Zato ker je naš kraj na lepem koncu Slovenije, obkrožajo ga gore in gozdovi, naši krajanji pa pogosto obiskujejo gozd, tudi v jesenskem času in nabirajo gobe. Do te ugotovitve smo prišli z anketo, s katero smo povprašali domačine, kaj radi počnejo v gozdu v jesenskem času. Potem pa smo se odločili, da še sami malo raziščemo in napišemo pesem o gobarjenju in da stopimo v stik z Gobarskim društvom v Gorjah, ki nam bo posredovalo veliko informacij o gobah. Vsako leto, tudi septembra 2015, smo se udeležili razstave gob v Gorjanskem domu.

Dobili smo idejo, da lahko tudi ostalim osnovnim šolam, ki so vključene k UNESCO šolam ponudimo program, ki bo vključeval seznanjanje z gobami. Enodnevni projekt smo postavili v septembrski čas leta 2016, ker je sedaj še zima in praktično gob ne moremo nabirati. Vodilo pri izvedbi projekta pa nam je bilo, da moramo organizirati zanimivo, zdravo in poučno temo. Tako naš dan vključuje zanimivo predavanje o gobah, gibanje po Gorjah in gozdu ter nabiranje gob na svežem zraku, kar omogoča sproščanje in pridobivanje novih izkušenj, proti koncu dan zaključimo š z delavnicami, v katere bodo vključeni učenci sodelujočih šol. Učenci bodo ustvarjali v likovnih in kuharskih delavnicah. Nazadnje bomo skupaj pojedli, kar smo pripravili. Potem pa se veselo, sproščeno poslovili drug od drugega.

V nalogo smo vključili še vabilo na projektni dan, opis poteka dneva, pripravili smo zgibanko z opisom gobarjenja, zapisali smo še, da bomo potek dneva objavili v lokalnem časopisu Gorjanc.

OKVIRNA VSEBINA TRŽNICE

Na tržnico bomo vključili čim več podob gob, dreves in vsega kar je povezano z gobarjenjem. Tudi sami bomo pripravili kviz o gobah na zabaven način in se malo poigrali imeli pa bomo tudi nagrado za najboljše. Na naši razstavnici bomo ponudili tudi nekaj piškotov v obliki gob, zraven pa bo tudi gorjanska pita, katere recept smo že objavili v nalogi. Naši učenci bodo oblečeni v gobarje in gobe. Obiskovalcem bodo skušali razložiti nekaj o užitnih in neužitnih gobah, hkrati pa jih bodo preverili, če poznajo pravila gobarjenja.

UVOD

V GORJAH JE ŽIVAHNO

Gorje se nahajajo ob vznožju Alp. Ležijo tik ob Mežakli in gozdnati planoti Pokljuki. Imajo raznoliko pokrajino z veliko gozda, lokalnimi smučišči, travniki in kmetijami.

Naselje spada bolj med podeželje s pridihom mestnih značilnosti, na kar nas opozarjajo lepo preurejene hiše z urejenimi vrtovi, dvoriščem in samim modernim izgledom. Skozi vas pelje tudi glavna cesta proti Pokljuki. Jeseni pridejo turisti v naše kraje zaradi gobanja, pozimi pa zaradi Pokljuke in drugih zanimivih smučišč. V topli polovici leta privablja turiste dolina Radovne, po kateri je možno kolesariti v naravi, pri tem pa opazovati ledeniško dolino, grbinasti travniki, poleti pa se je možno kopati tudi v Krednem jezeru. V Gorjah pa je tudi zelo priljubljen šport tek na smučeh ter tekma teka ne smučeh na Pokljuki. Tam tudi trenira Jakov Fak.

Jeseni v naših neokrnjenih gozdovih pričnejo rasti gobe in zato večina domačinov že od otroštva pozna gobe. Znanje, zanimanje, odnos za gobe se prenaša iz roda v rod.

Gozdovi človeka pomirjajo. V Gorjah so ljudje zelo umirjeni prav zaradi gozdov. Med gobanjem se hkrati lahko sprostimo, uživamo, zraven pa smo lahko še aktivni. Saj moraš prehoditi nekaj kilometrov preden napolniš košaro z gobami. Nekatere gobe so zdrave, poznamo pa tudi strupene, zato moramo biti previdni. Zato pa imamo Gobarsko društvo, da nas o tem poučijo.

S to raziskovalno nalogo želimo spodbuditi gobarstvo, s tem pa tudi aktivno gibanje ter poznavanje za gobe. Program bomo izvedli najprej pri UNESCO šolah, ker je tudi naša šola UNESCO šola in hkrati se organizacija zavzema za naravno in kulturno dediščino.

PESEM, KI SPODBUJA K AKTIVNEMU OBISKU GOZDA

S pesmico, ki smo jo sestavili, želimo privabiti čim več obiskovalcev in nabiralcev užitnih gob. Bralcem in obiskovalcem želimo sporočiti, da čim več obiskujejo gozd, ker se pri tem lahko sprostijo v mislih in telesu, naužijejo svežega zraka, lahko pa se tudi zabavajo.

V nadaljevanju sledi pesmica:

GOZD

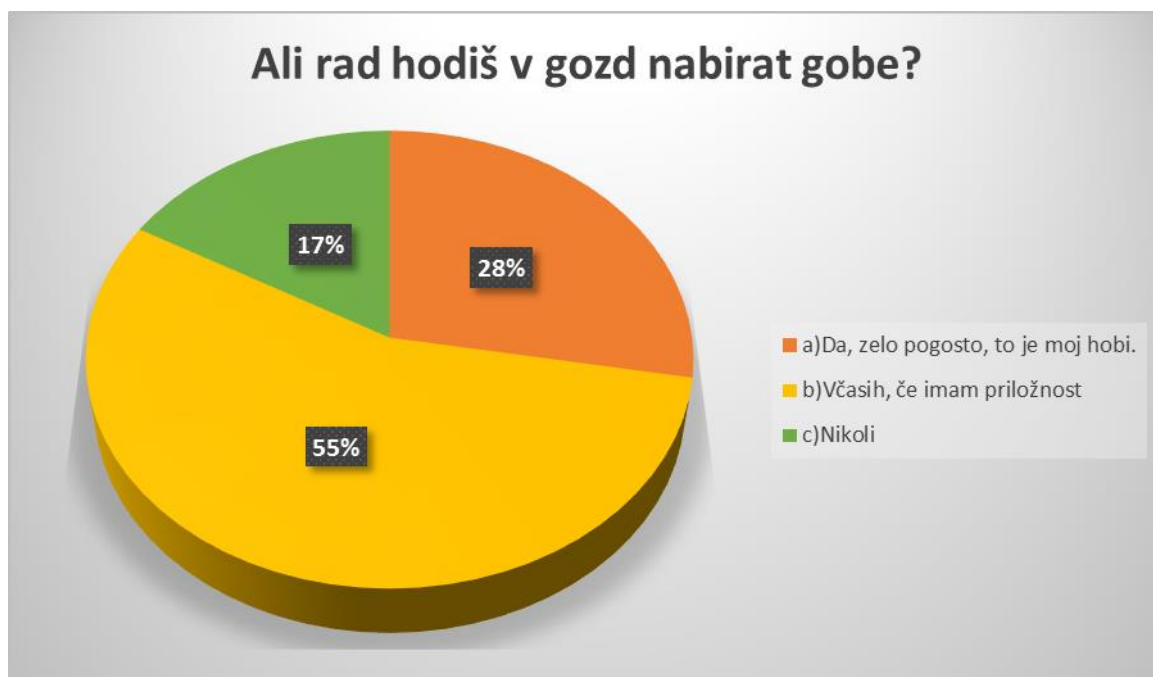
Gozd je vedno zanimiv,
včasih pa tudi igriv.
Veliko lepega je v njem,
je kot velik materin objem.
Vedno, ko se vanj zatečem,
Vzamem košaro in si rečem:"
Po gobe zdaj bom stekel
in celo košaro zvlekel.
Upam, da veliko jih bo
seveda pa, da bo jasno nebo."
Gobe so res dobra jed,
tisti, ki jih je, ni zadet.
Vsak naj jih enkrat poskusi,
da dober okus okusi.
Vendar jih ne pojej preveč,
sicer bo tvoj trebuh zelo boleč.
Saj so zelo težko prebavljive,
vendar pa tudi zelo mamljive.
Najrajši jih grem takoj nabirat,
vendar samo poznane zbirat.
V gozdu je res čisti zrak,
tam sem dokler ne pride mrak.

**Ko pa pridem domov nazaj,
je tam res pravi raj.
Saj vsi gobe radi jemo
in nato vsi spet v gozd gremo.
Saj gob v trenutku ni več
in ne moremo jih zopet speč.
Zato gobe čakajo še nate,
pojdi v gozd in pusti hišne copate.**

Nadaljevanje naloge je opremljeno z analizo ankete in grafi ter njihovimi pojasnili. Najprej smo izvedli anketo med prebivalci Gorij. Iz ankete smo razbrali, da veliko Gorjancev rado gobari, hkrati pa poznajo veliko različnih vrst gob. Naša hipoteza o poznavanju Gobarskega društva se je z analizo ankete potrdila. Mnogi ljudje uživajo, ko nabirajo gobe, ker se pri tem sprostijo, nahodijo in nadihajo svežega zraka, hkrati pa jih narava pomirja in jim vliva življenjsko energijo. Pri tem pa nismo spregledali reka: »ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU«.

ANALIZA ANKETE IN GRAFI

S tem vprašanjem smo želeli izvedeti, kako otroci in pa tudi starejši prebivalci Gorij radi hodijo nabirat gobe.

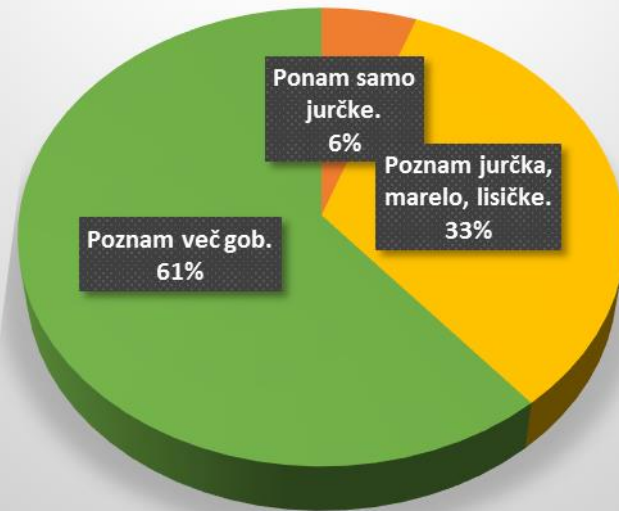
Ugotovili smo, da jih večina (55%) hodi le včasih, ostali pa nikoli (17%) ali pa zelo pogosto (28%).

S tem vprašanjem smo hoteli izvedeti, kako so ljudem všeč jedi iz gob in kako pogosto si jih prebivalci Gorij naredijo za kosilo, večerjo.

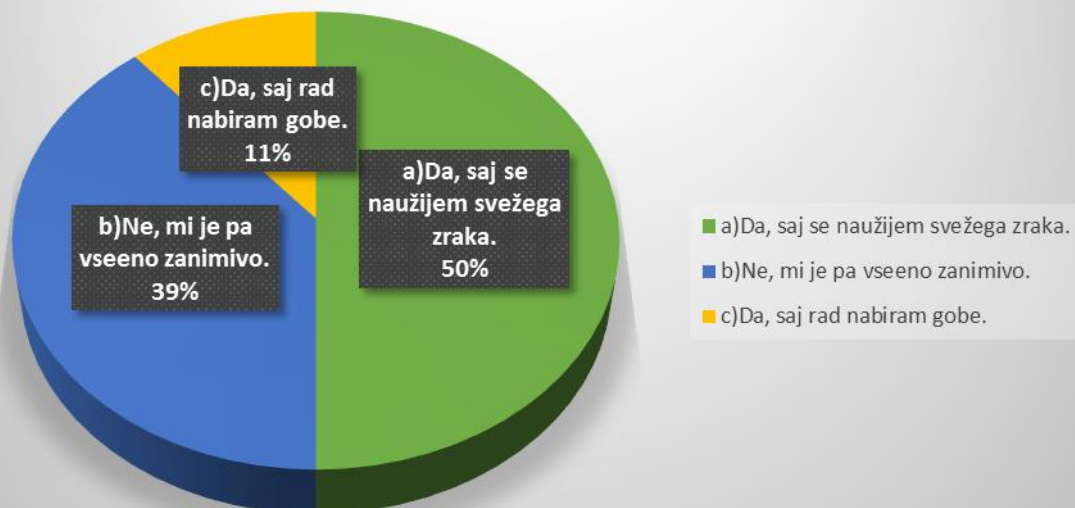
Ugotovili smo, da večina rada je gobe in si jih celo naredijo sami.

Katre užitne gobe poznaš?

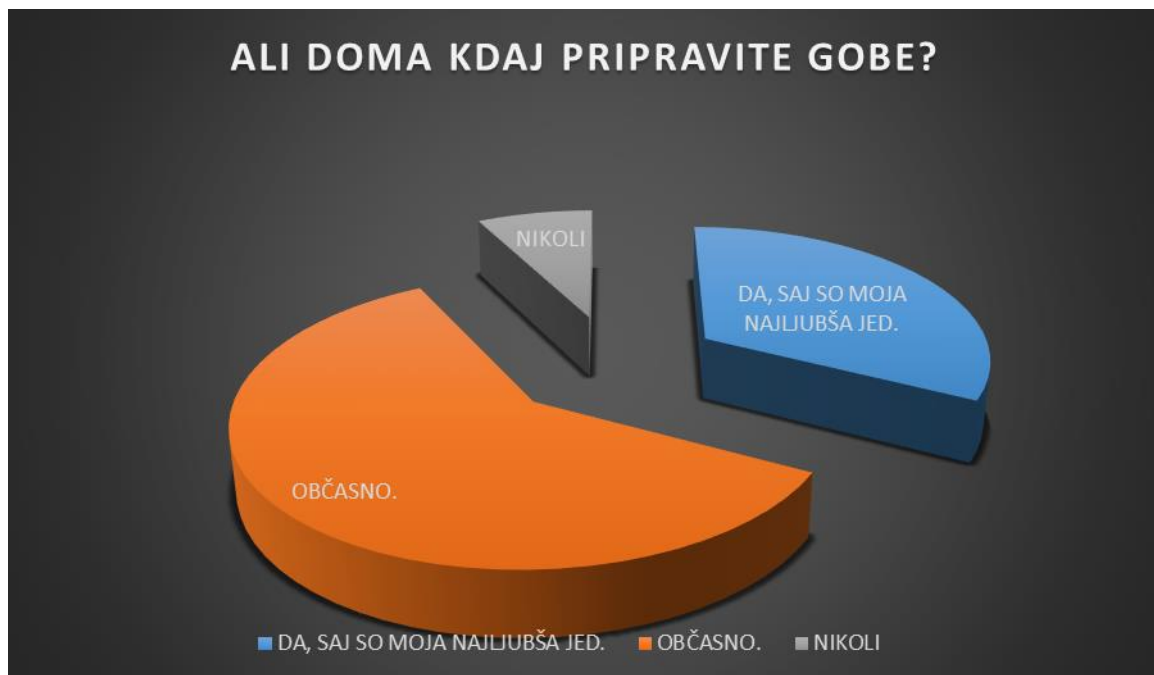
Po anketiranju smo dobili rezultat. Malo je bilo pričakovano, malo pa smo tudi pozitivno presenečeni, saj zelo veliko ljudi pozna več kot tri gobe in to kar več kot polovica, 61% pozna več kot tri gobe. 33% ljudi, ki smo jih anketirali poznajo samo jurčka, marelo in lisičko. Zdaj pa še slabih 6% pozna samo jurčka. Saj je bilo pričakovano, da večina ljudi pozna vsaj še lisičko poleg jurčka in, da več kot ena polovica pozna vsaj jurčka, marelo, lisičko ter sirovko. Če bi vključili v vprašanje tudi , katere strupene gobe poznaš bi vsi rekli, da poznajo mušnico. Vendar je pa mušnica najbolj strupena zato je najbolj, da mušnico, ko jo najdeš niti ne pogledaš.

Ali te gobarjenje sprošča?

Po anketiranju smo dobili želen rezultat. Nad njim smo bili pozitivno presenečeni saj polovica vprašanih rada hodi v gozd, da dobi zajeten oddih od modernega življenja. Tudi to bomo vključili v nalogo. Po danih rezultatih smo ugotovili da se 50% anketirancev ob gobarjenju sprošča zraven pa se

naužije tudi svežega zraka, 39% se ob gobarjenju ne sprošča jim je pa vseeno zanimivo, 11% pa se sprošča saj radi nabirajo gobe. To potrjuje, da je gobarjenje v Gorjah vsekakor prisotno.

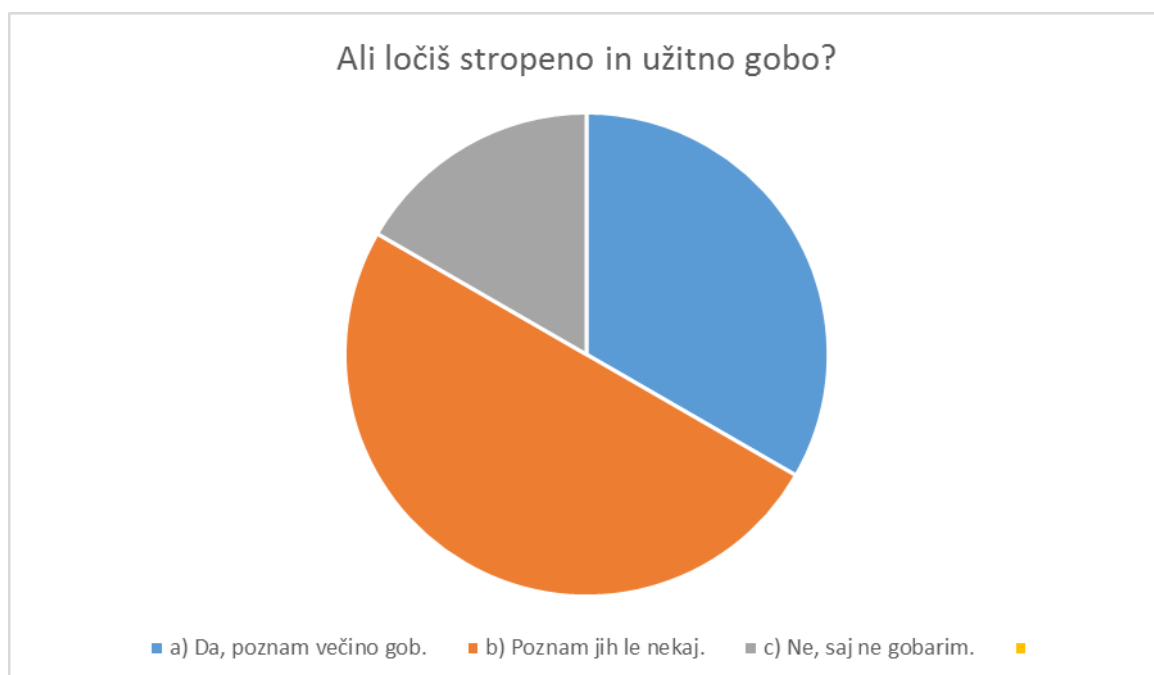

Po anketiranju smo izvedeli rezultate. Večina ljudi pripravlja gobe občasno. Malo manj ljudi jim je goba najljubša jed. Najmanj ljudi pa gobe ne pripravi nikoli. Najbolj prav je, da gobe pripravimo občasno, saj gobe ne smemo jesti preveč, ker so zelo težko prebavljive.

In gobe ne smemo jesti zvečer, ker smo že omenili, da so težko prebavljive.

So pa gobe tudi okusne zato jih moramo tudi včasih pripraviti.

Zmeraj je enkrat prvič, zato tisti, ki nikoli ne pripravite gob enkrat poskusite.

Analiza anketa nam je povedala, da vaščani radi hodijo v gozd, zato smo se odločili, da pripravimo enodnevni izlet po Gorjah in njeni okolici za vse interesirane in njihove starše, ki bi radi zaužili se svežega zraka, izvedeli nekaj o gobah.

Ker smo UNESCO šola, bomo poslali vabila o izvedbi enodnevnega izleta na vse UNESCO šole po Sloveniji. Oni imajo mentorje, ki bodo svoje učence vključili v projekt enodnevnega izleta. Pri tem pa bo številčna in starostna omejitev. Vključeni naj bi bili učenci od 5. do 8. razreda.

TRŽENJE ENODNEVNEGA IZLETA

ENODNEVNI IZLET PO GORJAH

Dobili se bomo v soboto, 10.9.2016, ob 8.00 uri za Gorjanskim domom nasproti OŠ Gorje. Udeleženci bodo potrebovali: vžigalice, nož, košaro za gobe in palerino. Oblečeni naj bodo v svetla, dolga oblačila, pohodni čevlji, pokrivalo in s seboj naj imajo rezervna oblačila.

S tem izletom si želimo, da bi se ljudje gibali v naravi, spoznali našo Gorjansko pokrajino, ki ima pestro naravno in kulturo dediščino ter se udeležili nabiranja gob

Dan bomo pričeli v Gorjanskem domu, kjer bo organizirano zanimivo in poučno predavanje o gobah. Predavanje bo trajalo približno 45 minut. Potem se bomo pod vodstvom mentorjev in vodnikov odpravili čez ledeniško moreno Obočnica in pot nadaljevali ob robu ne prometne ceste. Prišli bomo do Riklijeve poti, ki nas bo pripeljala do lepe jame imenovane Poglejska cerkev. Tam bomo imeli lep razgled na Gorje, zapeli pa bomo tudi pesem o gobah. Pot vodi skozi gozd in zato upamo, da bomo tam našli veliko užitnih gob. Vrnili se bomo na cesto in se nato odpravili po njej do poti, ki nas bo delno po trati in delno po gozdu vodila nazaj do Gorjanskega doma kjer bomo malo ustvarjali. Potepanje po Gorjah in gozdu bo trajalo približno 2 uri.

Okoli 11.00 se bomo vrnili nazaj za Gorjanski dom, kjer se bomo porazdelili po delavnicah. Nekateri bomo kuhali in pekli iz gob, ki jih bomo nabrali na poti, drugi risali utrinke iz poti, nekateri pa pripravili predstavo. Imeli bomo možnost jahanja konjev. Približno ob 12.30 uri bomo imeli skupno kosilo. Postregli bomo z jedmi, ki smo jih skuhali na delavnici. Jedi pa bodo vključevale gobe. Naša ideja je, da bi pripravili okusno gobovo juho iz jurčkov, zraven bi postregli domače pečen kruh. Udeleženci pa bi okusili še Gorjansko pito, katere glavne sestavine so gobe.

Druženje bi zaključili nekje ob 14 uri.

Sledi vabilo za UNESCO šole.

22.01. 2016, Zg. Gorje

VABILO

VABILO NA GOBARJENJE IN GOBARSKI DAN

Spoštovani mentorji,

vse UNESCO šole vabimo na enodnevni izlet po Gorjah in njeni okolici. Izlet bo v soboto, 10.09. 2016. Dobili se bomo ob 8.00 nasproti šole oz. pri Gorjanskem domu. Končali bomo ob 15.00. Udeleženi naj bodo največ štiri učenci, ki obiskujejo 5. do 8. razred. Potrebovali bodo: vžgalice, košaro, nož in palerino. S seboj naj imajo pohodniške čevlje in rezervna oblačila. Program sledi v nadaljevanju.

Lepo vas pozdravljamo,

Filip Zupan, učenec OŠ Gorje

8.00	Kratka predstavitev o gobah.
8.45	Zapeli bomo pesem o gobah in pogledali Poglejsko cerkev.
9.30	V gozdu bomo nabirali gobe. Pridemo na cesto in nadaljujemo pot proti Gorjanskemu domu.
11.00	Pridemo v Gorjanski dom, kjer bomo ustvarjali. Se utaborimo na travniku in skušamo s kamenjem narediti ogenj ali pa igrati igre po travniku.
12.30	Kosilo.
14.00	Zaključek.

Sledi še izgled in vsebina zgibanje, ki smo jo pripravili učenci, da jo bomo delili na stojnici v Mercator centru, hkrati pa jo bomo poslali vsem UNESCO šolam.

ZGIBANKA IN NJENA VSEBINA PRVA IN DRUGA STRAN

ENODNEVNI IZLET PO GORJAH

Dobili se bomo za Gorjanskim domom nasproti OŠ Gorje v soboto 10.9.2016. Udeleženci bodo potrebovali: vžigalico, nož, košaro za gobe in palačice. Oblečeni naj bodo v svetla oblačila, dolga oblačila, pohodni čevlji, pokrivalo in s seboj naj imajo rezervna oblačila. S tem izletom si želimo, da bi se ljudje čim več naučili in da se bomo zdravo gibali v naravi zato se bo naš dan začel ob 8.00 v Gorjanskem domu, kjer bomo najprej imeli kratko predstavitev o gobah in kako preživeti v naravi. Najprej se bomo odpravili čez ledeniško moreno Obočnica in pot nadaljevali ob robu ne prometne ceste. Prišli bomo do ~~košarice~~ poti, ki nas bo pripeljala do lepe jame imenovane ~~Podleto~~ cerkev. Tam bomo imeli lep razgled na Gorje, zapeli pa bomo tudi pesem o gobah. Pot vodi skozi gozd in zato upamo, da bomo tam našli veliko užitnih gob. Vrnili se bomo na cesto in se nato odpravili po njej do poti, ki nas bo delno po trati in delno po gozdu. Vodila nas bo nazaj do Gorjanskega doma kjer se bomo najprej utaborili in za tem bomo malo ustvarjali. Nekateri bomo kuhali in pekli iz gob, ki smo jih nabrali na poti, drugi risali utrinke s poti, nekateri pripravili predstavo. Imeli bomo možnost jahanja konjev in ponitev. Ko bomo pojedli se bomo šli različne igre. Najprej bomo imeli kratek kviz na temo gob in zmagovalec bo dobil nagrado, nato pa bomo začeli s preživetjem v naravi. Za eno uro bomo ustvarjali iz lesa različne klopi, mize in pa tudi okraske. Postavili pa bomo tudi velik šotor, kjer bomo začeli s skritim zakladom. Vsak bo dobil svoj kompas in pa zemljevid ter se bo moral orientirati v gozdu, hkrati pa se bomo zabavali. Zvečer bomo na ognju kuhali gobovo juho in se bomo malo igrali. Končali bomo pozno zvečer ob 20. uri.

GORJANSKA PITA

GOBOVA JUHA

RAZSTAVA GOB V GORJAH

VSEBINE GOBARSKEGA DNEVA V LOKALNEM ČASOPISU GORJANC

Učenci bomo po končanem enodnevnem izletu pripravili in napisali utrinke, ki smo jih doživeli pri nepozabnem dnevu. Pripravili bomo članek in ga objavili v lokalnem časopisu GORJANC.

V nadaljevanju vam posredujemo izredno okusen recept za tradicionalno gorjansko pito.

RECEPT: GORJANSKA PITA

Preden pa bomo učenci nastopili na tekmovanju v Mercator centru v Kranju, bomo spekli **Gorjansko pito**. V nadaljevanju sledi njen recept, ki so nam ga posredovali iz Gobarskega društva.

TESTO:

- 1 lonček jogurta
- 2 jogurtova lončka moke
- ½ čajne žličke soli
- 2 jušni žlici olja
- ½ pecilnega praška

NADEV:

30 dag začinjenega mletega mešanega mesa

15 dag svežih gob jurčkov

1 malo čebulo prepražimo na malo olja da postekleni, dodamo drobno sekljan česen očiščene in narezane jurčke, malo majarona, timjana sol in poper ter žličko drobno sekljanega svežega peteršilja.

Dušimo toliko časa da gobe povsem izgubijo vodo.

Sestavine za testo dobro premešamo in razdelimo na 3 dele. 1. del na delovni površini zvaljamo na kvadrat 25 x 25 nanj položimo začinjeno mleto meso (glej sliko) na meso žlico gob in prekrijemo s testom, s strani odrežemo odvečno testo z vilico dobro stisnemo in pito posujemo s ribanim sirom, to ponovimo še trikrat. Začinjeno meso pripravimo sami ali pa uporabite že kupljeno lahko tudi čevapčiče (4 kom), katere rahlo sploščite

Pečemo cca 20 – 25 minut na 180°.

ZAKLJUČEK

S to projektno nalogo smo se veliko naučili. Zbirali smo veliko informacij, nekaj pa smo vedeli že sami.

Ugotovili smo, da se tradicija gobarjenja še ohranja, a mladi vedno manj hodijo v gozd. Ugotovili smo, da nekaj učencev naše šole sploh ne mara gob. Gorje so kar znane po gobah, saj veliko starejših oseb prihaja sem nabirat gobe. Z našo projektno nalogo želimo, da bi tudi mladi nabirali gobe in se veliko več gibali v gozdu.

Le pot pod noge, si obujte prave škornje, pridite v naš gozd in si naberite gob. Zagotovo vam ne bo žal.

VIRI

Ustni viri:

Klavdija Koman, učiteljica za geografijo

Pisni in internetni viri:

<http://www.gorjanski-gobar.si/wp/?p=8513> (28.1.2016)

<http://www.gorjanski-gobar.si/wp/> (28.1.2016)